

LIIKUNTA, AIVOT JA IKÄÄNTYVÄ VÄESTÖ

Juho Strömmer
Jyväskylän yliopisto

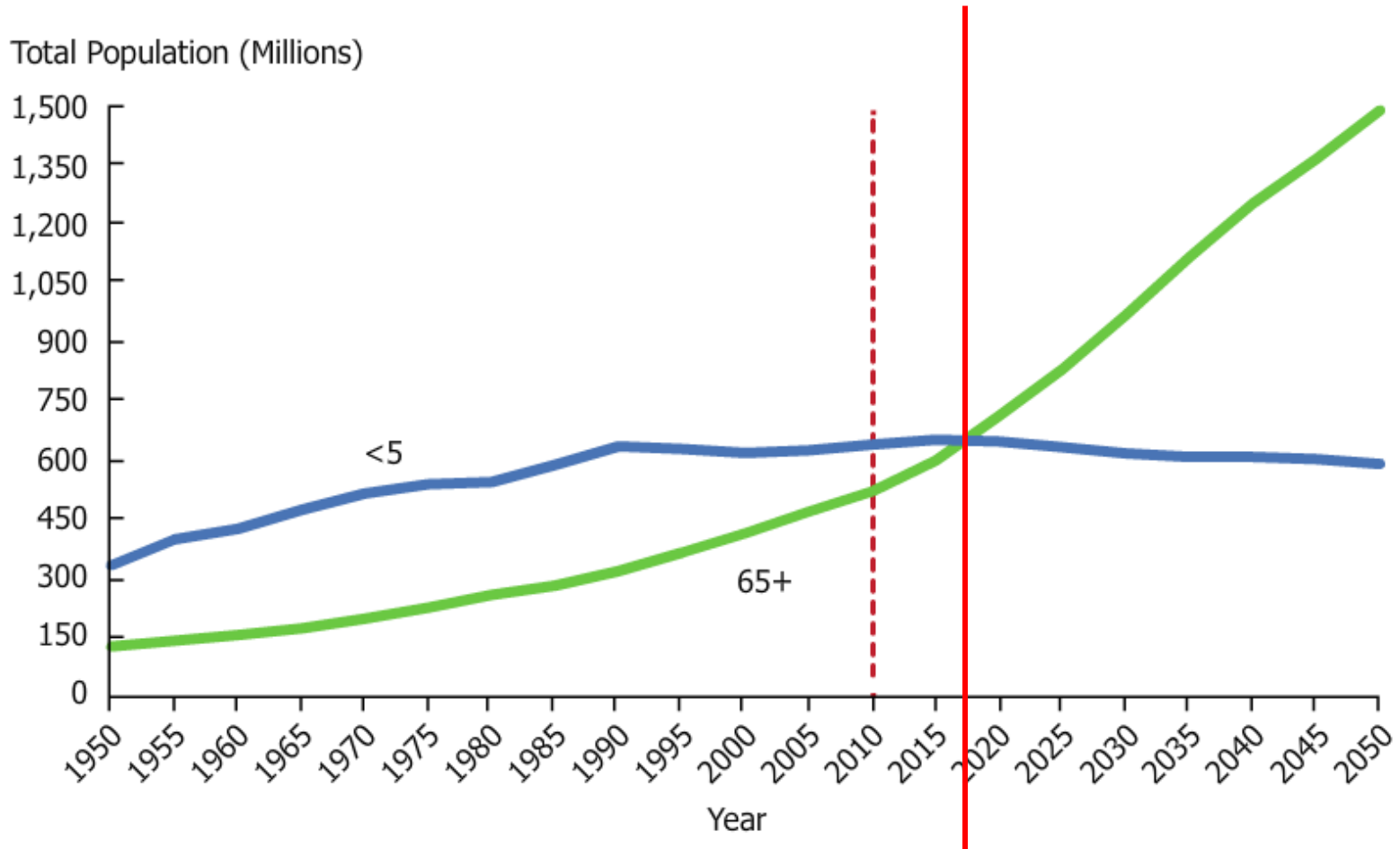

13.3.2017 juho.strommer@jyu.fi

Sisältö

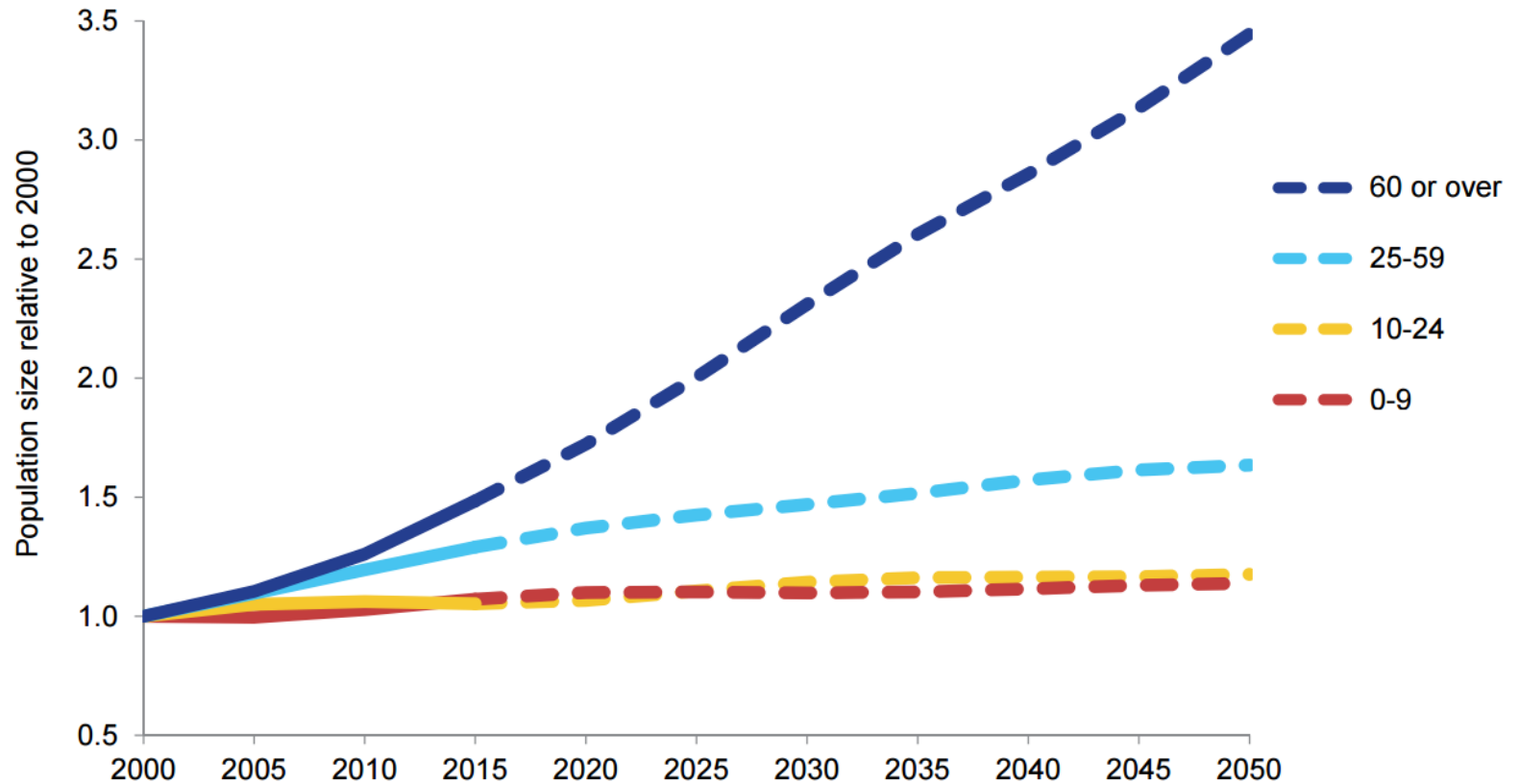
- Ihmiskunta ikääntyy
- Fyysinen passiivisuus on suuri ongelma
- Fyysinen aktiivisuus ja liikunta:
  - ✓ suojelee aivoja ikääntymiseen liittyvältä rappeutumiselta
  - ✓ vähentää riskiä sairastua muistisairauksiin
  - ✓ kohentaa kognitiivisia toimintoja
- Yhteenveto

Ikäpyramidi on kaatumassa ylösalaisin

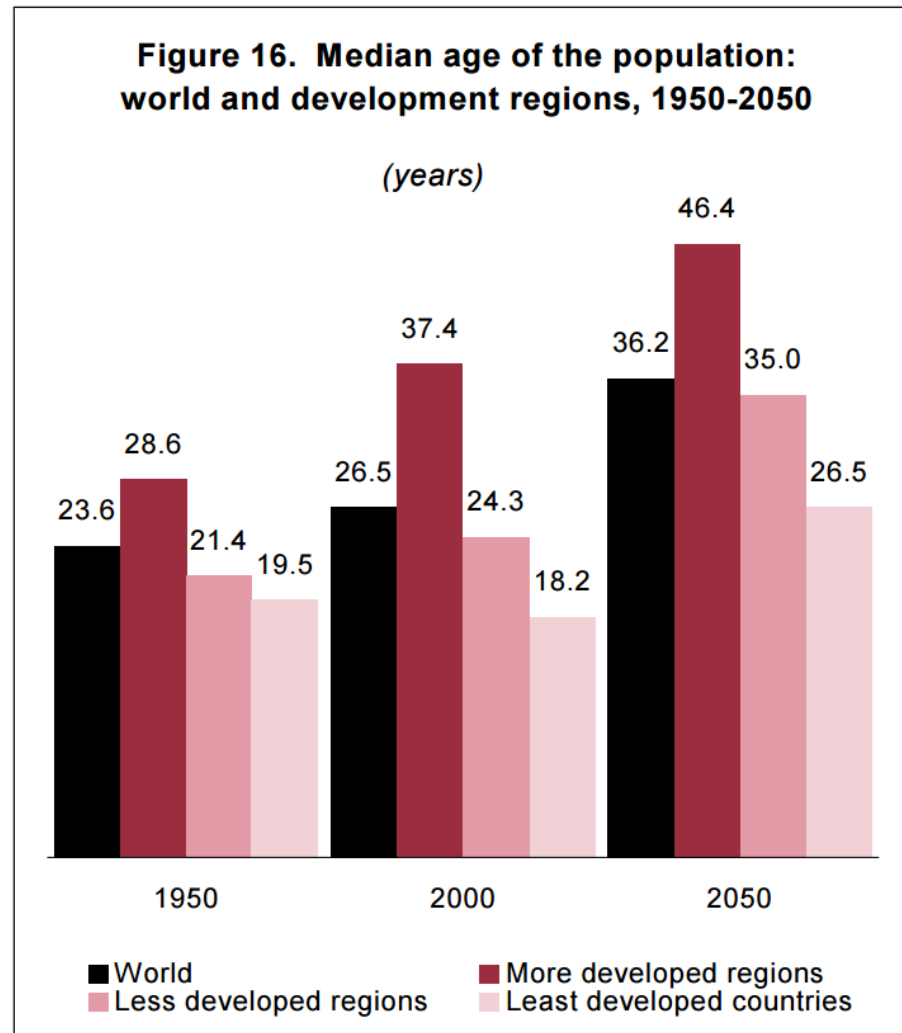

Ikääntyneiden suhteellinen osuus kasvaa voimakkaasti

Figure II.12.
Increase in world population relative to 2000, by broad age group, 2000-2050

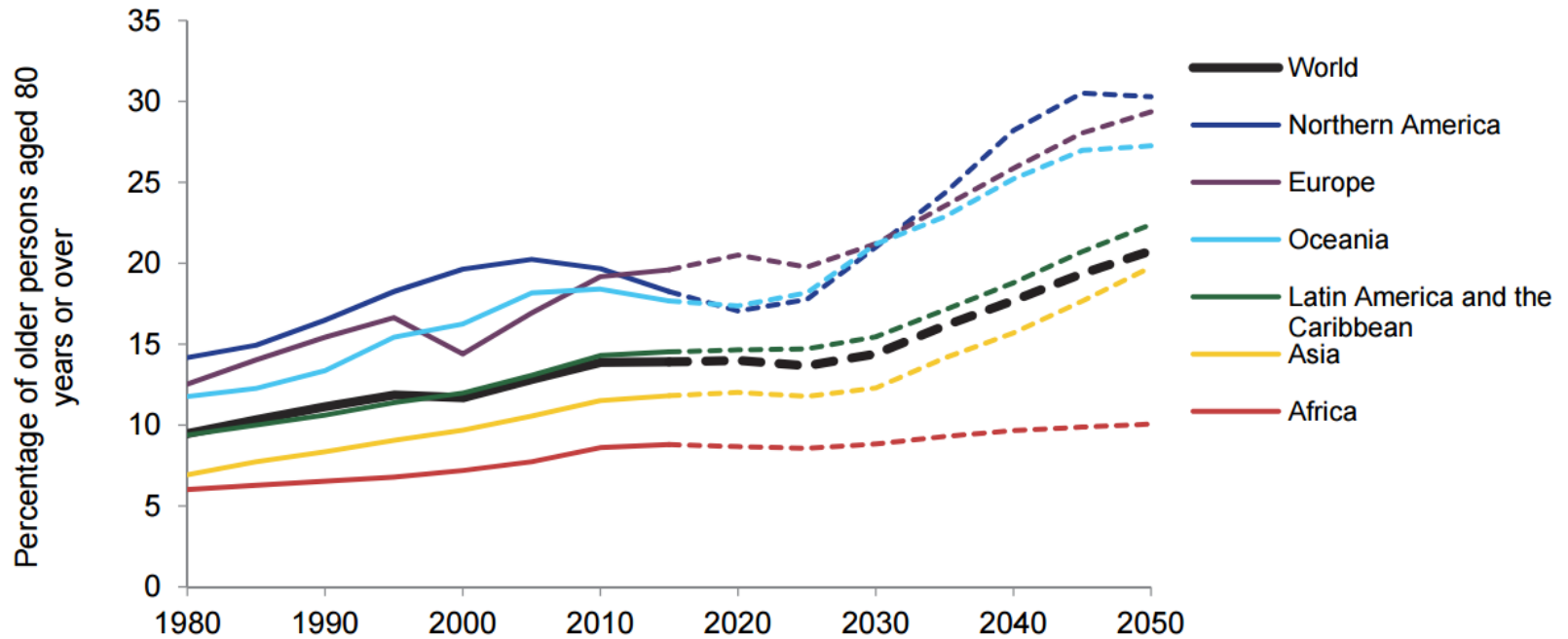
Mediaani-ään kasvu on voimakkainta kehittyneissä maissa

Myös kaikista iäkkäimmän (> 80 v.) ikäryhmän osuus kasvaa

Figure II.8.

Percentage of oldest-oldest old (aged 80 years or over) among the older population (aged 60 years or over) by region, 1980-2050

Fyysinen passiivisuus on maailmanlaajuisesti neljänneksi suurin kuolleisuutta aiheuttava riskitekijä

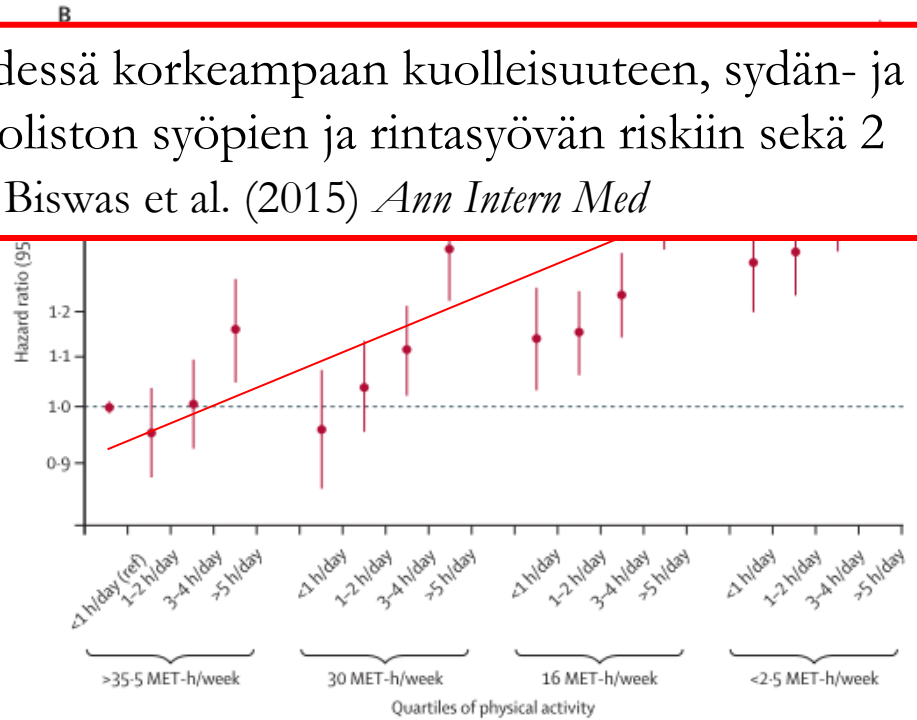
Table 1: Ranking of selected risk factors: 10 leading risk factor causes of death by income group, 2004

World			Low-income countries ^d		
Risk factor	Deaths (millions)	Percentage of total	Risk factor	Deaths (millions)	Percentage of total
1 High blood pressure	7.5	12.8	1 Childhood underweight	2.0	7.8
2 Tobacco use	5.1	8.7	2 High blood pressure	2.0	7.5
3 High blood glucose	3.4	5.8	3 Unsafe sex	1.7	6.6
4 Physical inactivity	3.2	5.5	4 Unsafe water, sanitation, hygiene	1.6	6.1
5 Overweight and obesity	2.8	4.8	5 High blood glucose	1.3	4.9
6 High cholesterol	2.6	4.5	6 Indoor smoke from solid fuels	1.3	4.8
7 Unsafe sex	2.4	4.0	7 Tobacco use	1.0	3.9
8 Alcohol use	2.3	3.8	8 Physical inactivity	1.0	3.8
9 Childhood underweight	2.2	3.8	9 Suboptimal breastfeeding	1.0	3.7
10 Indoor smoke from solid fuels	2.0	3.3	10 High cholesterol	0.9	3.4

Istumisen tappaa

TV:n katselu on hengenvaarallista

“ Istuen vietetty aika on yhteydessä korkeampaan kuolleisuuteen, sydän- ja verisuonisairauksien riskiin, suoliston syöpien ja rintasyövän riskiin sekä 2 tyyppin diabetekseen aikuisilla” Biswas et al. (2015) *Ann Intern Med*

“ Yli 7 h päivässä istuvilla jokainen lisätunti istumisesta päivässä lisää ennenaikaisen kuoleman riskiä 5 %” Chau et al. (2015) *Br J Sports Med*

60-75 min rasitukseltaan keskitasoista (50-70 % max. sykkeestä) liikuntaa riittää eliminoimaan 8 h/pvä istumisen kuolleisuutta lisäävät vaikutukset.

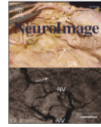
UPDATE

Can physical exercise in old age improve memory and hippocampal function?

 Emrah Duzel,^{1,2,3} Henriette van Praag⁴ and Michael Sendtner⁵

Contents lists available at ScienceDirect

NeuroImage

journal homepage: www.elsevier.com/locate/ynimg

A systematic review of MRI studies examining the relationship between physical fitness and activity and the white matter of the ageing brain

 Claire E. Sexton^{a,*}, Jill F. Betts^a, Naiara Demnitz^a, Helen Dawes^b, Klaus P. Ebmeier^c, Heidi Johansen-Berg^a
^a FMRIB Centre, Nuffield Department of Clinical Neurosciences, John Radcliffe Hospital, University of Oxford, OX3 9DU, UK

^b Faculty of Health and Life Sciences, Oxford Brookes University, Oxford OX3 0BP, UK

^c Department of Psychiatry, Warneford Hospital, University of Oxford, OX3 7JX, UK

PSYCHOLOGICAL SCIENCE

Research Article

FITNESS EFFECTS ON THE COGNITIVE FUNCTION OF OLDER ADULTS: A Meta-Analytic Study

Stanley Colcombe and Arthur F. Kramer

Beckman Institute and Department of Psychology, University of Illinois, Urbana

ELSEVIER

Contents lists available at ScienceDirect

Neuroscience and Biobehavioral Reviews

journal homepage: www.elsevier.com/locate/neubiorev

Review

Maintaining older brain functionality: A targeted review

 Soledad Ballesteros^{a,*}, Eduard Kraft^b, Silvina Santana^c, Chariklia Tziraki^d
^a Studies on Ageing and Neurodegenerative Diseases Research Group, Department of Basic Psychology II, Universidad Nacional de Educación a Distancia, Madrid, Spain

^b Department of Orthopedics, Physical Medicine and Rehabilitation, University Hospital, Ludwig-Maximilian-University, Munich, Germany

^c Institute of Electronics Engineering and Telematics of Aveiro and Department of Economics, Management and Industrial Engineering, University of Aveiro, Aveiro, Portugal

^d Research Department, Community Clubs for Elders, Jerusalem, Israel

Review

TRENDS in Cognitive Sciences Vol.11 No.8

Full text provided by www.sciencedirect.com

Capitalizing on cortical plasticity: influence of physical activity on cognition and brain function

Arthur F. Kramer and Kirk I. Erickson

Beckman Institute and Department of Psychology, University of Illinois, Urbana, IL 61820, USA

Neuroscience and Biobehavioral Reviews xxx (2013) xxx–xxx

ELSEVIER

Contents lists available at SciVerse ScienceDirect

Neuroscience and Biobehavioral Reviews

journal homepage: www.elsevier.com/locate/neubiorev

Review

Structural and functional brain changes related to different types of physical activity across the life span

 Claudia Voelcker-Rehage^{*}, Claudia Niemann

Jacobs Center on Lifelong Learning and Institutional Development, Jacobs University Bremen, Campus Ring 1, 28759 Bremen, Germany

Review

Neuroscience 276 (2014) 187–205

Exercise and the brain: something to chew on

Henriette van Praag

Neuroplasticity and Behavior Unit, Laboratory of Neurosciences, Intramural Research Program, National Institute on Aging, National Institutes of Health, Baltimore, MD 21224, USA

REVIEW

DISCONNECTED AGING: CEREBRAL WHITE MATTER INTEGRITY AND AGE-RELATED DIFFERENCES IN COGNITION

 I. J. BENNETT^a AND D. J. MADDEN^{b,c,*}
^a Center for the Neurobiology of Learning and Memory, University of California, Irvine, United States

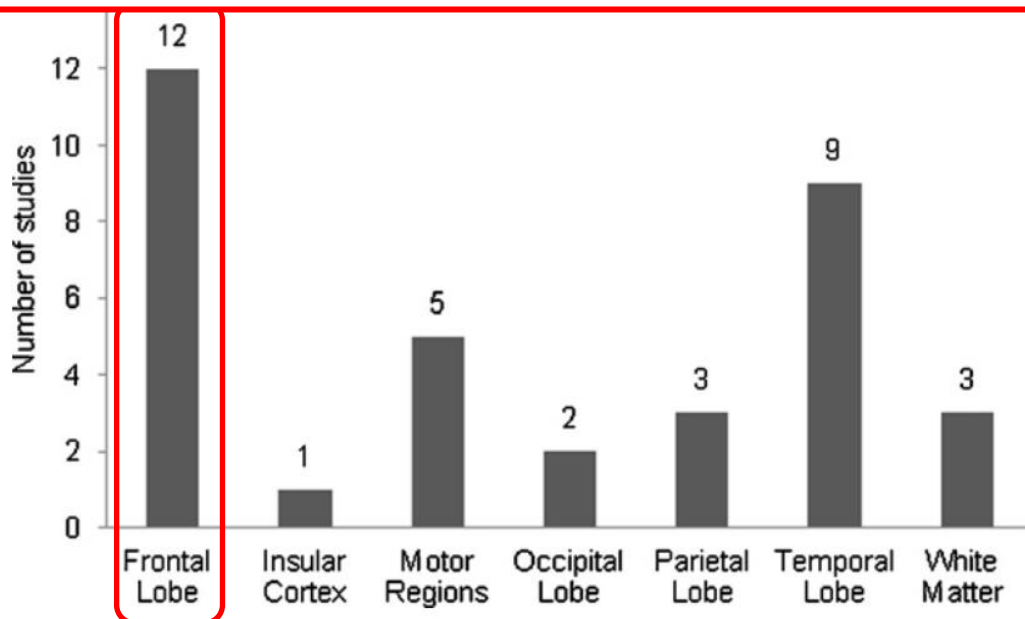
^b Brain Imaging and Analysis Center, Duke University Medical

Key words: white matter integrity, diffusion tensor imaging, cognition, magnetic resonance imaging, disconnection

Aerobinen harjoittelu on yhteydessä laajasti aivojen rakenteeseen

Korkeampi fyysinen aktiivisuus on yhteydessä korkeampaan harmaan ja valkean aineen tilavuuteen sekä valkean aineen tiheyteen ja vähäisempään surkastumiseen kolmen vuoden seurannan jälkeen (N = 691, terveitä 70 v.)

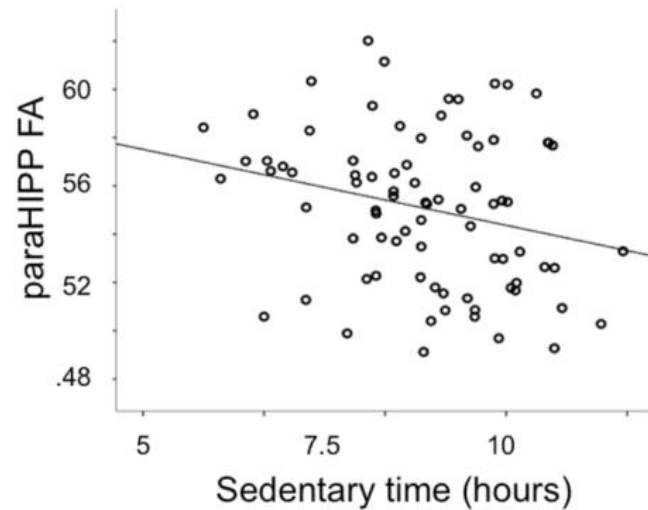
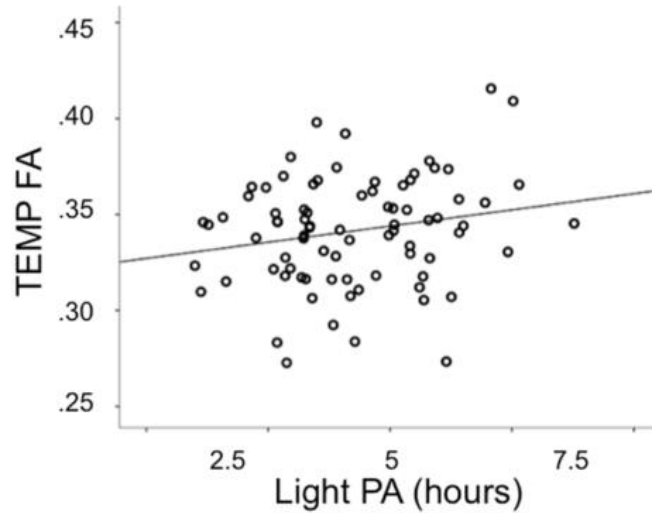
Gow et al. (2012) *Neurology*

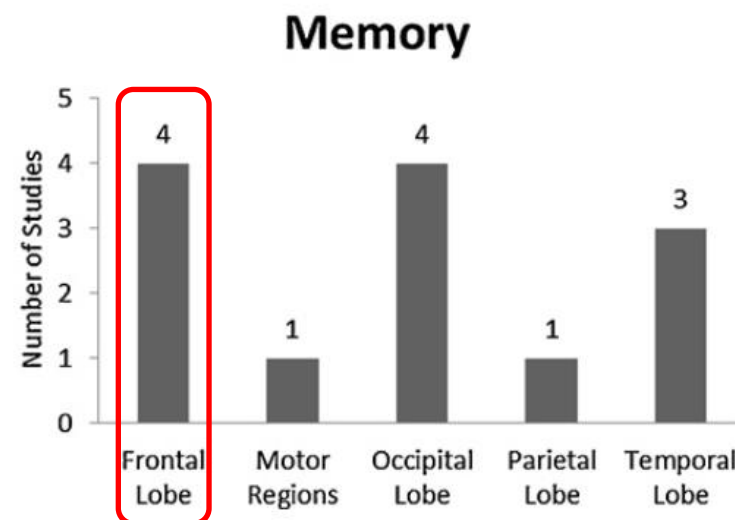
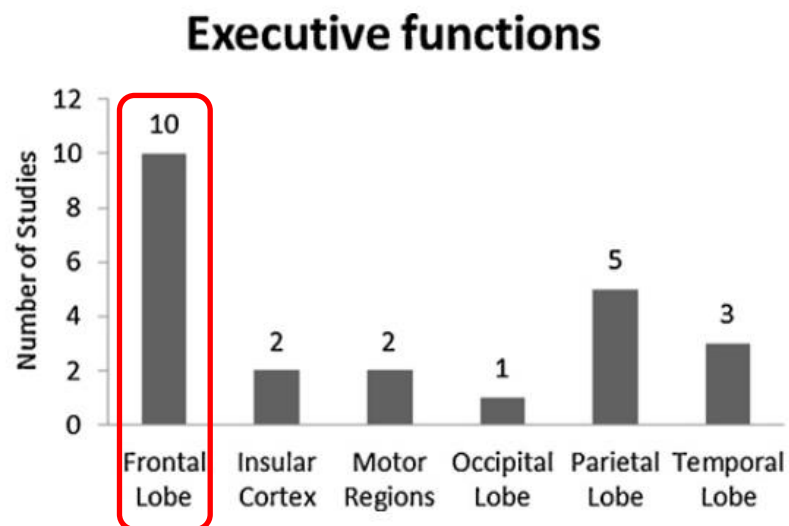
Vähäisempi fyysinen aktiivisuus on yhteydessä vähäisempään aivojen valkean aineen tiheyteen (N = 440, terveitä 50 – 85 v.)

De Leeuw et al. (2013) *Neurology*

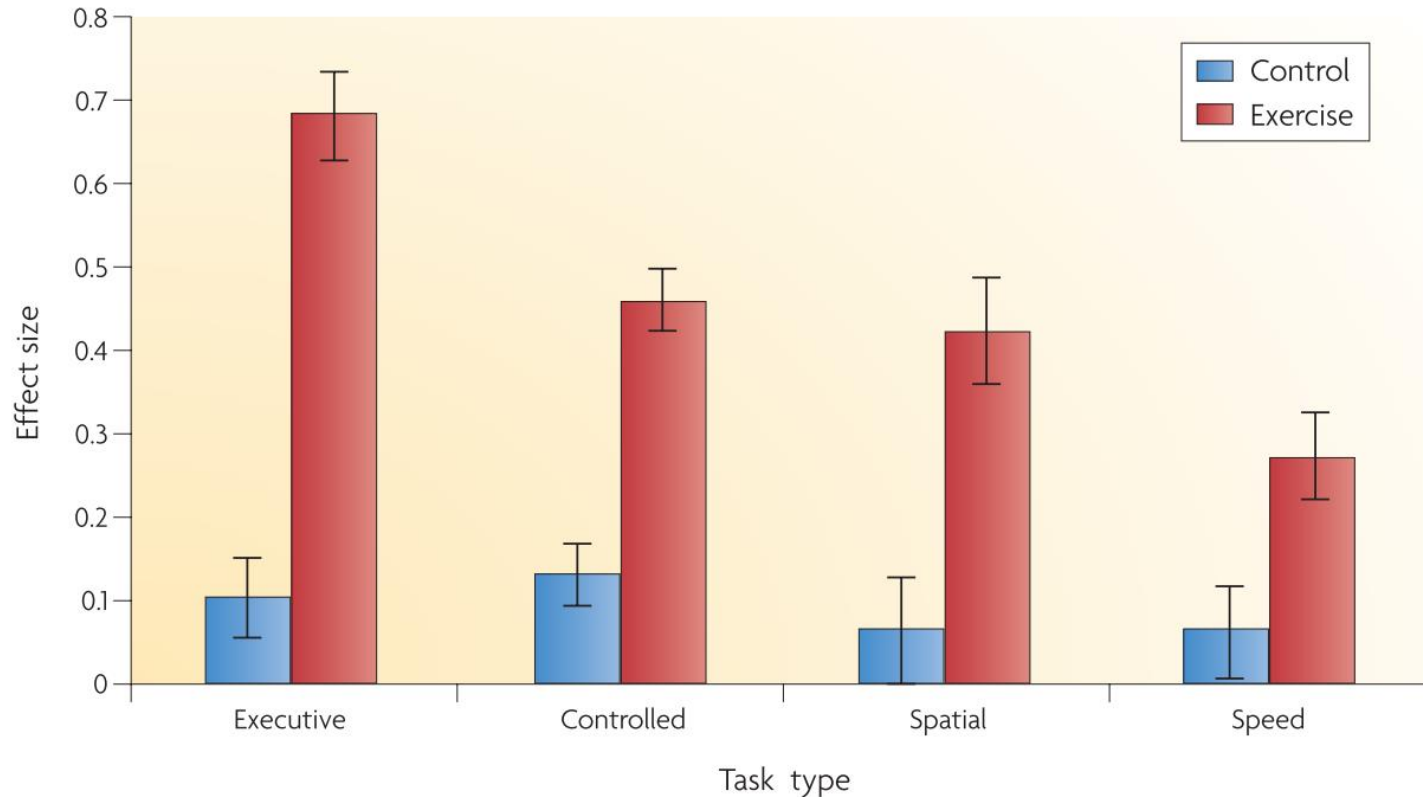
Fyysinen aktiivisuus ja istuminen voivat vaikuttaa eriytyneiden mekanismien kautta aineenvaihduntaan ja rasvojen kiinnittymiseen aivoissa

Liikuntaharjoittelun määrä on yhteydessä aivoaktiivisuuteen kognitiivisen tehtävän aikana

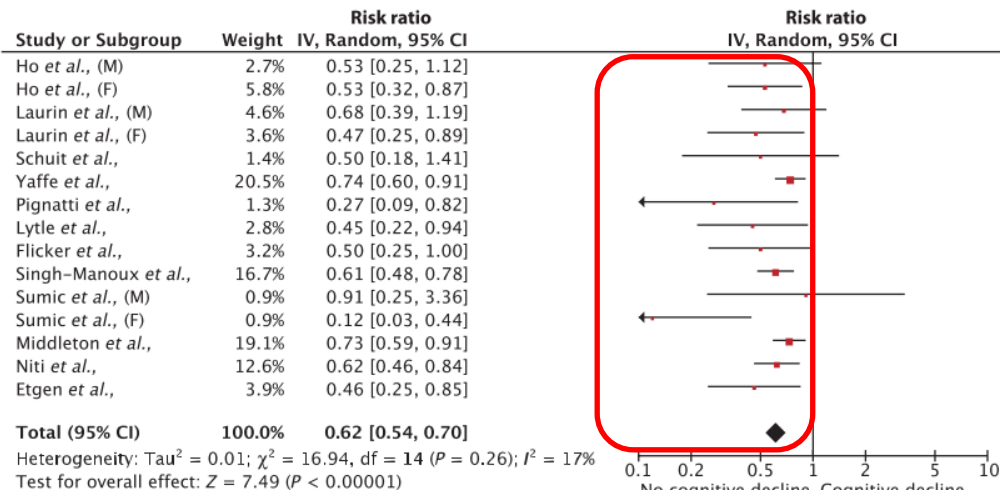

Fyysinen harjoittelu edistää kognitiivista suoriutumista laajasti; vaikutukset ovat voimakkaimpia otsalohkoihin liittyvissä toiminnoissa

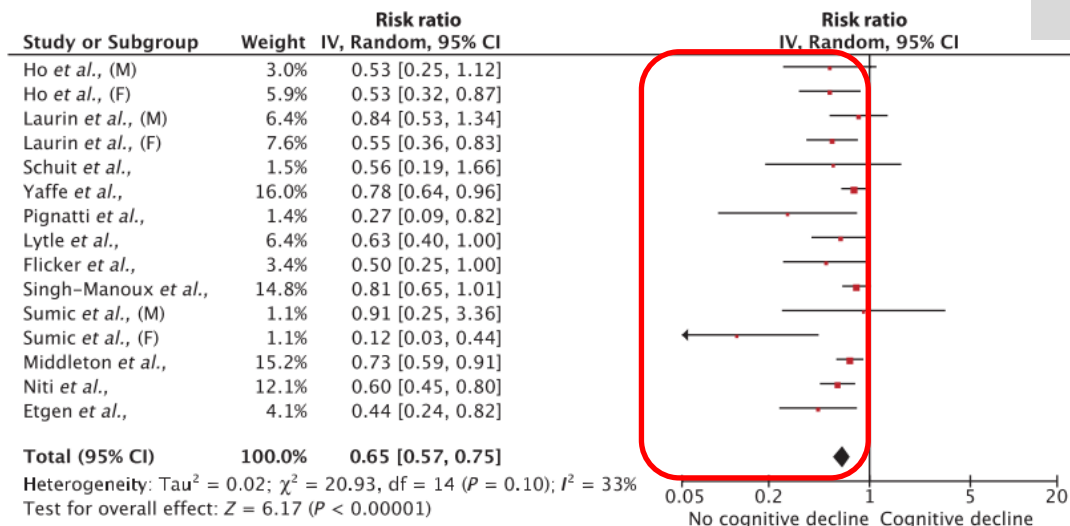
Fyysinen aktiivisuus ehkäisee kognitiiviselta heikkenemiseltä

Korkea aktiivisuustaso

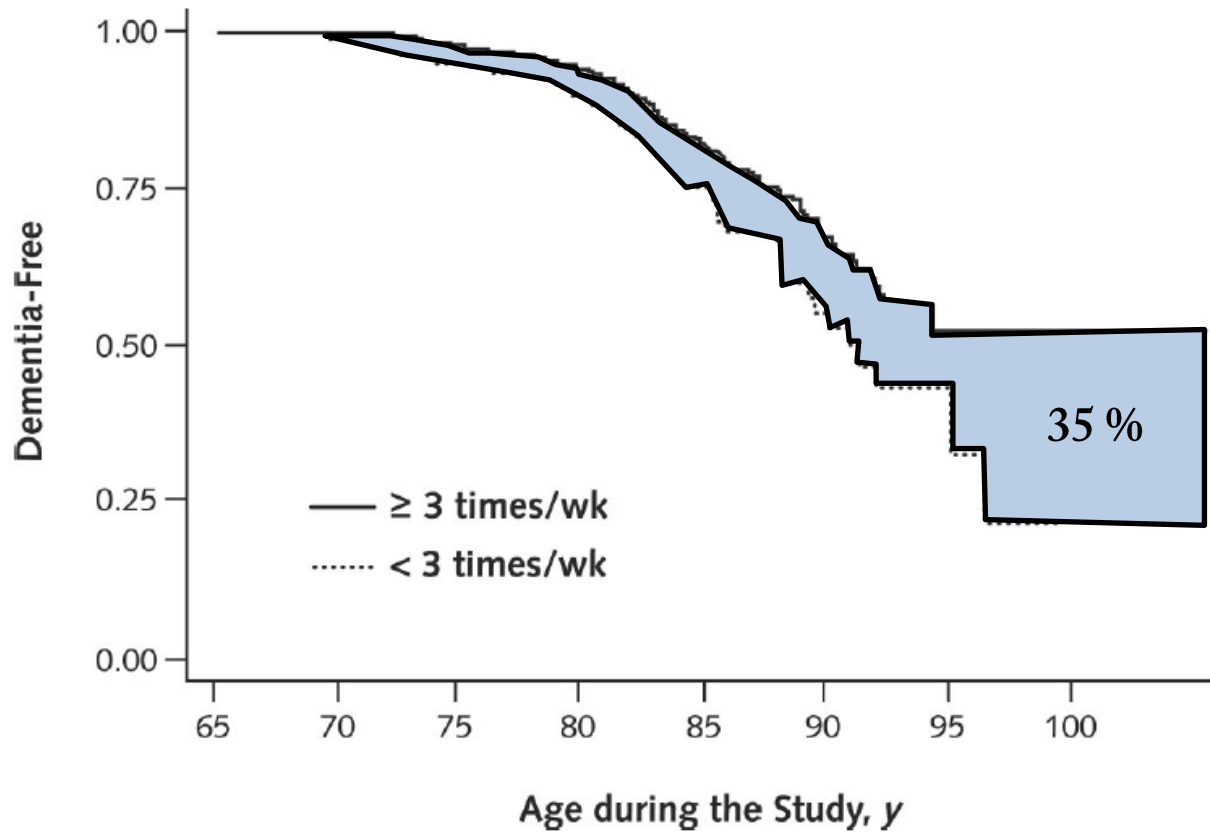

- 15 seurantatutkimusta
- N = 33 816,
- 3210:llä (~ 10 %) kognitiivista heikentymistä

Kohtalainen ja matala aktiivisuustaso

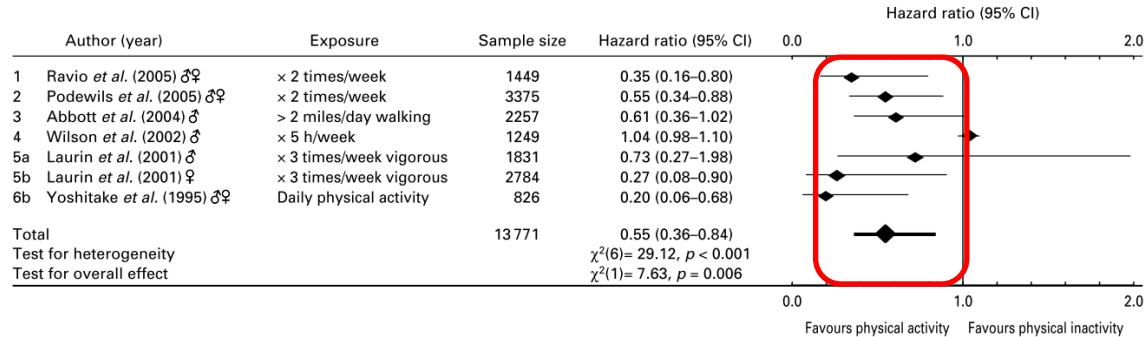

Fyysinen aktiivisuus pienentää riskiä sairastua dementiaan

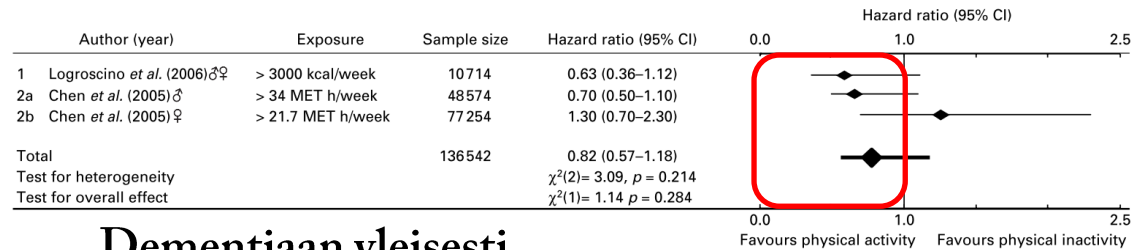

Fyysinen aktiivisuus pienentää riskiä sairastua

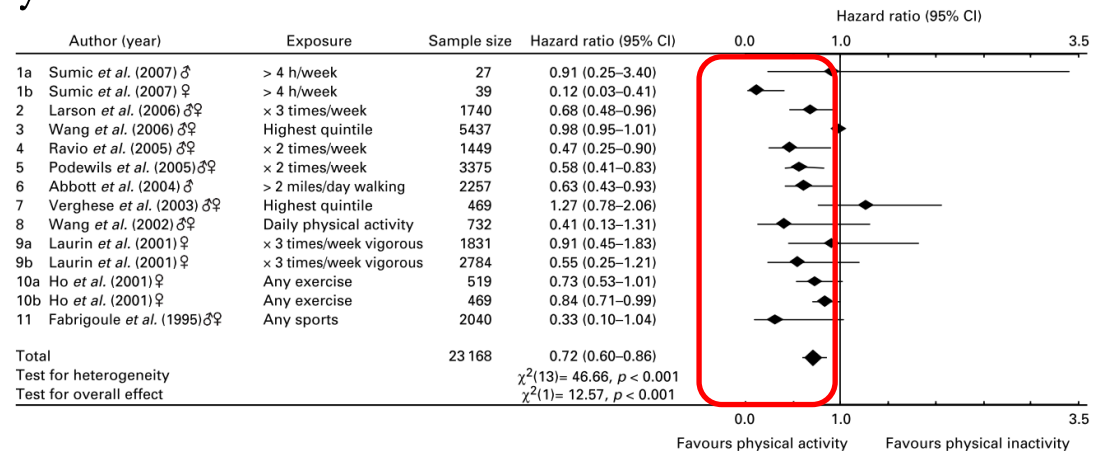
Alzheimerin tautiin

Parkinsonin tautiin

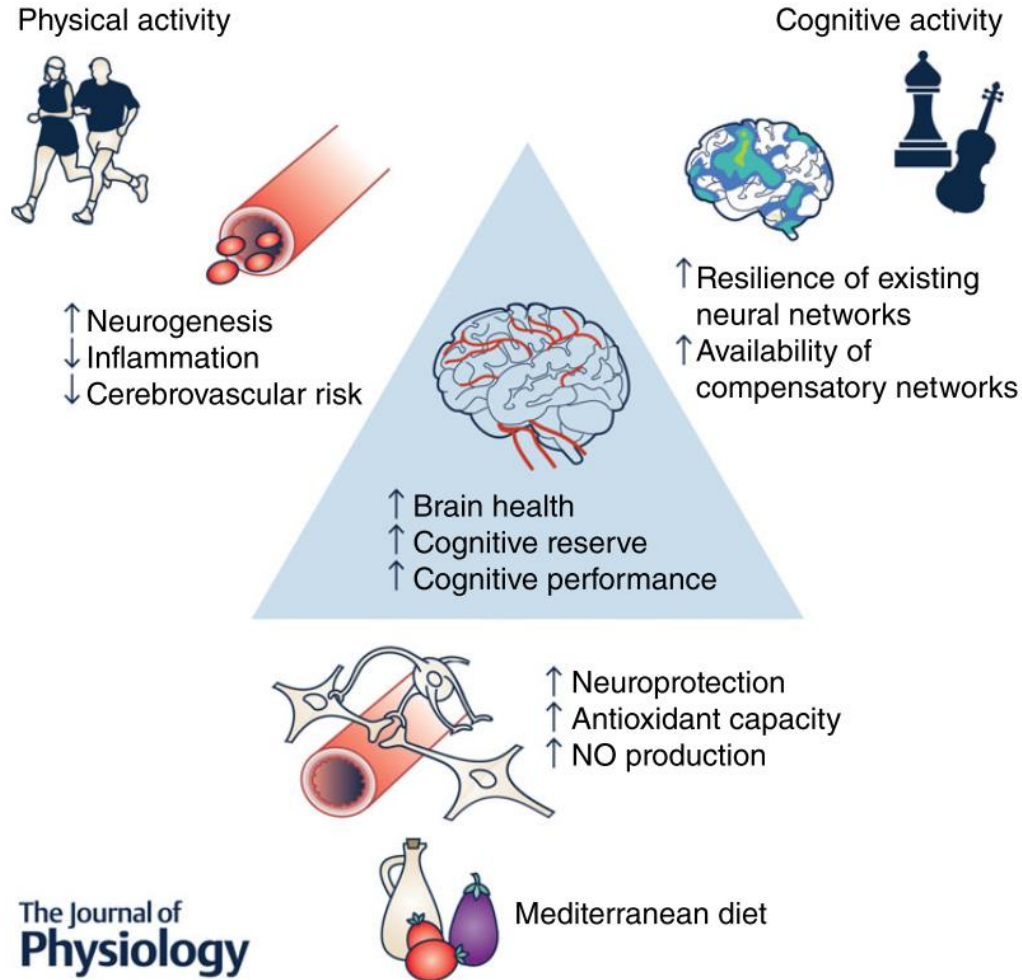
Dementiaan yleisesti

- N = 163 797
- Seurannassa 3219

Fyysinen aktiivisuus on tärkeä osa monimutkaista vuorovaikutusjärjestelmää aivojen terveyden taustalla

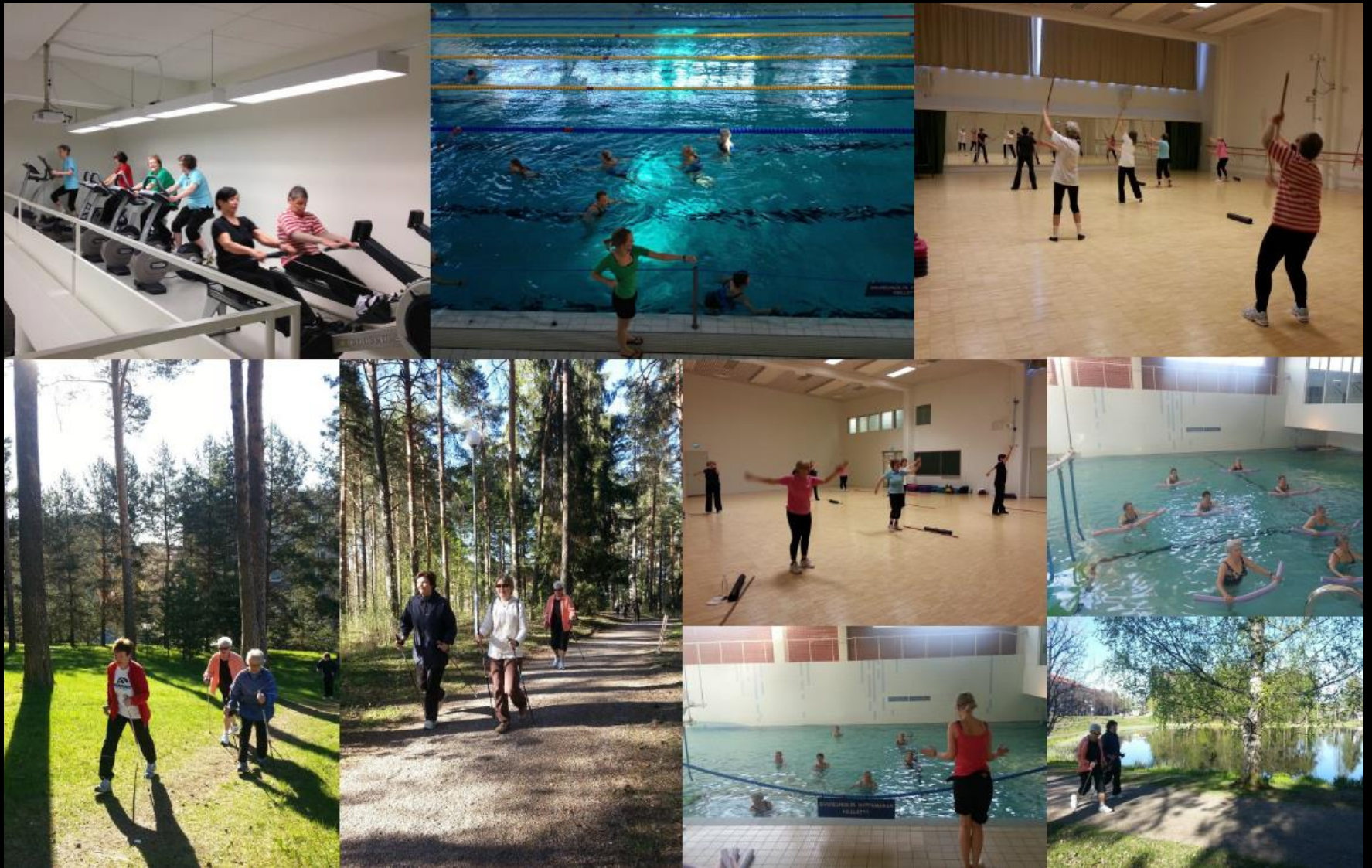
Kolme oleellista:

✓ Ihmiskunta ikääntyy ja laiskistuu vauhdilla; tämä on haaste kansanterveydelle (ja kansantaloudelle)

✓ Fyysinen aktiivisuus parantaa kognitiivista suorituskykyä ja suojaa ikääntymiseen liittyvältä aivojen surkastumiselta, kognitiiviselta heikkenemiseltä ja yleisimmiltä kuolleisuutta lisääviltä somaattisilta sairauksilta

✓ Fyysisen aktiivisuuden vaikutukset aivojen rakenteeseen ja toimintaan ovat voimakkaimpia niillä alueilla, mitkä ovat herkimpiä ikääntymiseen liittyville muutoksille; nämä ovat samoja alueita, jotka kehittyvät viimeisenä lapsuudessa

Kiitos!

juho.strommer@jyu.fi